

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice št. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petil-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 218.

V Ljubljani v petek. 25. septembra 1885.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z oktobrom 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	„ 5.—
„ četrt leta	„ 2-50
„ en mesec	„ —85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	„ 3.—
„ četrt leta	„ 1-50
„ mesec	„ —50

za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

V Ljubljani, 25. sept.

V naših sosedih, v deželah ogerske krone, zopet visoko pluskajo valovi volilnega gibanja. Bližnji začetek parlamentarnega zasedanja spravil je poklicane in nepoklicane politike na noge; dan je dnevom množé se volilni shodi in govori množ, ki žele zopet sedeti v spodnji zbornici. Posebno delavna je skrajna opozicija Tiszovega kabineta. Nobena barva ni prečrna, nobena fraza prepredrzná, da ne bi je nasprotniki sedanje vlade z veseljem pozdravljali, s slastjo vporabljali. A tudi vodja „zmernih“, grof Albert Apponyi, potuje po južnih delih Ogorske in deluje zoper množé, ki so danes na krmilu ogorske vlade. Povsodi, kjer

se pokaže popularni in nadarjeni general zmerne opozicije, sprejema ga ljudstvo z velikim navdušenjem. Ko se je vozil po Banatu, klicali so mu tisočeri navdušene besede nasproti; in nenavadno gibanje sledilo je vsem njegovim potom. Ne smemo se torej čuditi, ako vladni organi ostro polemizujejo zoper delavnega in nevtrudljivega govornika, ki tako spretno zbira bojne čete zoper obstoječi sistem. A ne samo časopisi, tudi razni poslanci jeli so nastopati zoper vplivnega opozicijskega kolego. Nihče drugi, ko Moric Jókai, slavni romanopisec in nič manj vneti politik, oglašil se je proti njemu in marsikaj mu očital, kar silno težko pade na tehtnico javnega mnenja. Pred svojimi volilci govoril je pesnik pomenljiv govor, ki se deloma jako čudno bere iz ust Madjara, pri katerem smo vajeni opazovati najstrogejšo rodoljubje, najbolj razvito narodno mišljenje. Moric Jókai govoril je med drugim tudi o narodnem šovinizmu in tu izustil marsikako besedo, ki je nismo vajeni čuti od naših prekolitvanskih sosedov. Slavni pesnik trdi, da so narodi sami krivi, ako jih tako silno tare „oboroženi mir“. „Bedasto sovraštvo do drugih narodov — dejal je Jókai — brezbožni srd do bratov, ki govoré drugi jezik, predrzna prevzetnost, peklenska želja po maščevanju, kratkoma, šovinizem je ona stvar, ki polni srca evropskih narodov ter je dela nesrečna. On je malik, hujski kakor Bal, hujski kakor Astarot, ki požira vedno nove milijarde in davi narode, dokler ne obnemorejo. In temu maliku daruje vsakdo, ki ima vpliv na narod: ljudski govornik, pesnik, journalist; v vseh jezikih evropskih oznanja, da je ljubezen domovinska isto, kakor pokončevanje sosedu svojega, in da samo

tedaj ljubimo svoj narod, ako nesorodna ljudstva sovražimo in pokončujemo. In vendar ni mogoče najti pogumnega moža, ki bi zaklical narodom: To je vir vaše revščine, to grozeče sovraštvo, ta narodna prevzetnost, ta šovinizem, ki vam pije vino iz kupe, kruh požira in napravi, da skačejo vaši otroci bosonogi okrog.“

Pač je mnogo resničnega v teh besedah, ki jih je klical pesnik-politik svojim volilcem nasproti, a nadaljevanje njegovega govora gotovo ne bode našlo pri vseh strankah ogorske dežele jednako priznavalnega odmeva. Jókai je dejal, da se ta šovinizem, hvala Bogu, med madjarskim narodom ne nahaja, temveč bolezen njegova širi in šopiri se le med drugimi ljudstvi stare Evrope. To svojo trditev podpiral je z raznimi razlogi, ki so brzo hudo nasprotstvo vzbudili med nemadjarskimi narodi krone sv. Štefana. Pesnik-politik je namreč izrekel, da je v Ogorski dokaj prenapetežev, ki bi radi iztrgali iz kraljestva razne dele, napravili samostojne vojvodine, kraljevine in mejne grofije ter pokončali jednoto države. Zoper take besede uprli se bodo pač vodje ostalih narodov, ki prebivajo onstran Litve. Če imajo tudi vsak svoje težnje in želje, če si žele več svobode in razvitka svoje narodnosti, kakor jim jo dovoljuje sedanji „nešovinistični“ sistem, vendar jim nihče ne more kaj tacega očitati, kakor je storil Jókai. Mož je s tem le dokazal, da ima živo pesniško fantazijo, a realne podlage si v svoji politiki ni pridobil. S tacimi besedami potiska se opoziciji orožje v roke, in zato lahko razumevamo, zakaj da je doživel grof Apponyi v južnih pokrajinah toliko uspehov. Orožje, s kakeršnim se bojuje Jókai, ne bode mu privedlo nemadjarskih narodov v njegov tabor, ne

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

„Kako? Vi stanujete med temi skalami?“ začudi se Leon. — „Meni je prav priležno tukaj. Zdi se mi, da sem tu prost liki ptica roparica, ki gnezdi v tem kraju. Bati se mi ni ne viharja, ne dežja, ne bliska. Akopram solnce nikdar ne posije v moje dvorane, vendar je v njih prijazno. Sicer mi je treba narediti le dva koraka in sem tu zunaj na svoji gredini, kjer imam najlepši razgled, kakor se lahko sami prepričate. Tu me jutraj pozdravlja solnce. Slavček me budi. Kliče me s tega drevesa tu-le. On pozna moje navade. Ko se mu zdi, da sem zadosti spal, zbudi me. Gozd pred mojimi vrati je moj park, ki mi je ves na razpolaganje. V njem nahajam tihoto, hladnoto, senco, v kateri je lepo sanjati. In kaj li ima zapuščena starost boljšega kakor sanje? Dobri ljudje s seuillonske pristave — streho od tukaj lahko vidite — ponudili so mi v ovčarski hiši izbico;

v tamošnji ovčarski hiši je troje sob; a neoženjeni pastir rabi le jedno. Da ne bi žalil gospodičine Blanche-e, vzprejel sem ponudbo. Pa navzlic temu, da imam tam dobro posteljo in prost vhod po dnevi in po noči (ker imam ključ), vendar sem mnogo raji tukaj. Ljudje me zaradi tega imenujejo starega norca. Morda imajo prav! Sedaj pa govoriva o vas, mladi gospodine! Vi mi dopadate; to je naravno. Saj ste mladi, lepi in prijazni. A kar mi je nerazumljivo, to je, da sem koj iz začetka občutil za vas resnično prijateljstvo! — Nu, ali ste o tem, kar sem vam včeraj v Fremicourtu povedal, pomislili? Verjemite mi, mladi moj prijatelj, jaz nekoliko vem, kaj se godi na seuillonski pristavi. Bila bi pač bedarija, ko bi hoteli nadejati se, da postanete kedaj soprog Blanche-in! — „Ah, to vem sedaj žalibog še predobro!“ odvrne Leon s žalostnim glasom.

Mardoche se zgane. „Nesrečnik!“ vikne. „Vi ste bili na pristavi? . . .“ — „Nisem bil prav tam.“ — „Tedaj niste zopet videli gospodičine Blanche-e?“ — „Pač, pač; na bregu rekinem!“ — „Navzlic mojemu svarilu? . . .“ — „To je bilo slabo od vas!“ — „Ne hudujte se nad mano, dobri Mardoche! Dovolj se pokorim, ker nisem slušal

vašega sveta, ker sem bil toli drzen! . . .“ —

„Kaj vam je povedala gospodičina seuillonska?“ — „Rekla mi je, da se smem nadejati.“

Starček se je videl zelo ganen. „Tedaj vas Blanche ljubi?“

Leon žalostno prikima. „Meni se je tako zdelo; pa nadejam se, da sem se motil!“ — „Govorite vendar! Zakaj li ste tako obupani, tako žalostni? Kaj se je zgodilo? Povejte mi vse, ne zamolčujte mi ničesar. Jaz moram znati. . .“ — „Gospodičina Blanche je šla v Fremicourt, kjer je imela opravke. Jedva sem jo bil zapustil poln veselja in poln nadeje, ko stopi iz goščave mož ter mi pot zapré.“ — „To je bil gotovo Pierre Rouvenat.“ — „Da, boter gospodičine Mellierove.“ — „Nu, in?“ — „Nu, ne da bi se jezil ali mi žugal, ponavljal je to, kar ste mi sami rekli.“ — „Zmerom ista stvar!“ misli si Mardoche. „Kaj hoče prav za prav?“

Mladenič nadaljuje: „Ni mi rekel, da ne bi smel ljubiti Blanche-e, pa prosil me je v imenu njene bodočnosti, v imenu njene sreče, da je več ne iščem. O Bog, nož v srce ne bi me tako bolel! Pa, ker gre tukaj za srečo Blanche-ino, obljubil sem Rouvenatu, da hočem odpotovati ter

bode vplivalo prepričevalno, da med Madjari ni nikacega šovinizma. Tako hvaljena „nacionalna toleranca“ madjarskega naroda ni našla pravega zagovornika, vzbudila je strastno agitacijo, ki ne prestando deluje in si pripravlja polje za bodoče zasedanje. Jako verjetno je, da bodo Srbi, Rumunci in Nemci skupaj postopali v prihodnjem zborovanji in s svojo politiko pokazali, kako neopravičene so bile besede pesnika-politika, ki jim je očital sovražne nakane proti ogerski državi. „Narodni šovinizem“ predbacival je drugim, med tem, ko se sam še ni oprostil moderne te bolezni. Izjave o njej so seveda lepe in premisleka vredne; blagor narodom, ko bi prišli do spoznanja, kako škoduje njihovemu blagostanju pretirani šovinizem!

Razmere in dogodki na Balkanskem poluotoku.

Slednja poročila uže vedó povedati, kako se hoče obnašati Turčija nasproti dogodkom v Plovdivu. Carigrajski list „Turquie“ pravi, da je položaj v vzhodni Rumeliji tako resen, da bode primoral Turčijo, da poseže vmes — kako? ne pove ta list. Iz Plovdiva pa se uže poroča, da so turške čete prestopile mejo, in da je to silno razburilo vso Bolgarijo.

Berolinski privatni telegram v „N. W. A.“ zagotavlja, da so vlasti uže jedine o vkupnem postopanju o bolgarskem vprašanji. Turčiji se ne dovoli, da jednostransko reši to zadevo, dokler se gibanje ne razširi v Macedonijo. Petrograjska vlada da se je za trdno odločila, držati se trocarske zveze.

Sicer pa bolgarski knez zagotavlja, da Bolgarija ni nikakor sovražna Turčiji, da neče nič spremeniti na razmeri zavisnosti obeh dežel od Turčije, a če bi Turčija hotela nasprotovati združenju vzhodne Rumelije z Bolgarijo, tedaj pa se bodo Bolgari bojevali v smrtnem boji proti njej.

Da je položaj na Balkanskem poluotoku res ozbiljen in da ga kot takega smatrajo tudi tam doli, kažejo ukrepi srbske vlade. Pod kraljevim predsedstvom sklenil je ministerski svet obznaniti za vso deželo izimno stanje, da se začasno odpravi pravica zborovanja in tiskovna svoboda. Sklicevale so se nove čete, in dokler te ne dojdejo, ukazalo se je v Niši in okolici garnizujočim četam, da takoj odidejo na mejo Stare Srbije. Ob jednem se poroča, da se pomikajo srbske čete proti mejam Macedonije. Tudi v Aleksinacu, Kuršumlju in okolici nastavljene čete odriniti imajo varovat meje.

O trenutnem položaji v Plovdivu (Filipopolj) poroča se v „Pokrok“:

Plovdivo in okolica jednaka sta vojaškemu taboru. Neprestano dohajajo nove čete. Železnico upravlja národna vlada. Turška vojna moč v

Adrijanoplji je zdaj neznatna. Zagotavlja se, da se od morja sim ni nič bati. Po proklamaciji v Tirnovu bilo je mesto z zastavami okrašeno in kneza so ob dohodu obsipali s cveticami. V vseh cerkvah se je opravljala slovesna božja služba. Knez podal se je k soteski Šipka. Ljudstvo, kmetje in vojniki pozdravljali so ga povsodi navdušeno. Knez jezdil je na čelu konjice. Kmet Karašov pozdravil ga je pri ruskem spomeniku. Dekleta in žene vodile so konje ob strmih prepadih ter okraševale vojake s cveticami. Knez obiskal je na Šipki od Turkov razdejano cerkev, kjer je palo toliko Bolgarov. Narod prisegel je zvestobo ter obljubil umreti do slednjega moža. Tudi Turki so pozdravljali kneza. Mohamedani so mirni.

Iz Petrograda se „P. C.“ poroča, da je car Aleksander III. pozval ruskega generala kneza Cantacuzene, kateri je kot vojni minister v bolgarski službi, naj odstopi. Dalje je baje prepovedal car Aleksander ruskim častnikom, da ne smejo na noben način podpirati gibanje v vzhodni Rumeliji. Na ta ukaz pa so ruski častniki odstopili. V vsej Rumeliji vlada zdaj največji red, kajti knez Aleksander je strogo zapovedal, da se varujejo osebe, premoženje in čast vseh, osebito mohamedanskega prebivalstva. Vzhodno-rumelijske čete odhajajo neprestano na turško mejo.

Kar se tiče Srbije, poroča „Pol.“ iz pogovora belgrajskega njenega dopisnika s srbskim državnikom, kateri je srbsko mobilizacijo označil kot preventivno naredbo. Srbija bi proti eventualni združitvi obeh Bolgarij *a priori* ne imela nič ugovarjati, a v tem slučaju bi morale tudi Srbiji pripasti kaj ozemlja. Srbija ne more mirno gledati, če se moti ravnotežje balkanskih držav in bi se ustanovila velika bolgarska država, kateri nasproti bi bila Srbija le mala država. Če bi Avstrija anektirala Bosno, bi to nikakor ne motilo prijaznega razmerja med Srbijo in Avstrijo, kajti Srbiji je prijateljstvo Avstrije drago. Diplomati se je kočečno izrazil, da se bode našla prava pot mirne rešitve tega vprašanja, ker so vlasti jednega mnenja.

Trgovinska in obrtna zbornica.

Dne 28. avgusta t. l. imela je trgovinska in obrtna zbornica svojo redno sejo, kateri je predsedoval nje predsednik g. Josip Kušar v navzočnosti vladnega komisarja g. c. kr. dvornega svetnika Rudolfa Chorinskega.

Seje so se udeležili sledeči gg. svetniki: Ivan Dogan, Oroslav Dolenec, Pongracij Eichelter, Alojzij Jenko, Anton Klein, Maks Krenner, Fran Omersa, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Vaso Petričič, Filip Zupančič in Jarnej Žitnik.

„Povejte mi, povejte mi! kaj li vam je rekel?“ — „On trdi, da je Blanche zaročena uže od svojega šestega leta.“ — „Od svojega šestega leta?“ začudi se Mardoche. „Kaj li pomeni to?“ Pritisne si roko na čelo, kakor da bi premišljeval. Naposled pa zamomlja:

„Tega ne umejem!“ Potem se zopet obrne k Leonu. „Vi ste torej obljubili, da ne bote več videli gospodičine Blanche-e? Kaj li mislite storiti?“

„Odpotovati.“ — „Vi niste torej iz tega kraja?“ — „Ne, jaz ne poznam tu nikogar.“ — „Tedaj ste slučajno . . .“ — „Da, slučajno sem sim prišel.“ — „Potem imate vi prav. Kam li pojdete?“ — „Kam? Tega ne vem! Pojdem, kamor me popelje nezgodna zvezda. Če bi me hotela vihra zanesti v prepad, da bi obležal mrtev . . . to bi bilo za-me še najbolje!“

Mardoche ga prime za roko. „Kako stari ste?“ — „Tega sam ne znam natanko; mislim: devetnajst ali dvajset let.“ — „In vi pri tej mladosti drznete se tako govoriti!“ reče starček resno. „Mladi gospodine, vi ste besni!“ — „Ne, besen nisem; a obupan!“

Mardoche zmaje z ramama.

Predsednik izjavi, da je za sklepčnost dovoljno število odbornikov navzočnih, otvori sejo ter imenuje overovateljema današnjega zapisnika gospoda Maksa Krennerja in Mihaela Pakiča.

Potem naznani zbornični predsednik, da je prejel po g. c. kr. deželnem predsedniku baronu Winklerji sledeči dve pismi:

„Vaša blagorodnost! Vsled brzojava Njeg. ekselence gosp. vrhovnega pobočnika Nj. veličanstva cesarja, fem. barona Mondel na, z dne 18. t. m., blagovolilo je najmilostneje Nj. c. kr. apostolsko Veličanstvo zahvaliti se za čestitanje na Njeg. najviši rojsten dan, katero je Vaša blagorodnost sporočila v imenu trgovinske in obrtne zbornice kranjske.

Čast mi je, da Vaši blagorodnosti to sporočim v uljudno objavo na dalje.“

„Vaša blagorodnost! Vsled meni poslanega brzojava Njeg. vzvišenosti g. vrhovnega dvornega reditelja Nj. c. kr. visokosti cesarjeviča nadvojvode Rudolfa, blagovolilo sta milostno Nj. c. in kr. Visokosti presvitli gospod cesarjevič in presvitla gospa cesaričina zahvaliti se za čestitanje na Nju najviši rojsten, oziroma imendan, katero je Vaša blagorodnost sporočila v imenu trgovinske in obrtne zbornice kranjske.

Čast mi je, da Vaši blagorodnosti to sporočim v uljudno objavo na dalje.“

Zbornica je sporočila radostno na znanje vzela.

I. Gosp. svetnik Vaso Petričič poroča po ukazu vis. ministerstva za trgovino z dne 29. junija 1885, št. 22518, da se vsled nekega posebnega slučaja želí: naj se vršitev podjetij za pokopavanje mrličev po določitvi obrtnega reda uvrsti med dopuščane obrti in naj se zahteva za tako obrt poleg splošnih v § 23 zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, navedenih pogojev še posebno pogoj splošne izobraženosti in vednost krajnih razmer, ker se taka podjetja pečajo največ s posredovanjem za popolno ali vsaj nepopolno izvršitev pokopavanja mrličev potrebnega orodja, dela in pomoči oseb, in ker se taka podjetja z ozirom na nepogojno potrebno zaupanje podjetnikov, kakor tudi z ozirom na njihovo nedvojno zavisnost od krajnih razmer ne morejo prepustiti svobodni konkurenci.

Odsek ima ravno napominano željo popolno opravičeno. Podjetniki imajo opravila, ki ne zahtevajo le zanesljivosti in zaupanja, ampak tudi občno izobraženost; oni ne občejejo le z domačimi mrliči, ampak tudi z duhovsko in posvetno gospodsko; znati morajo tudi vse dotične naredbe. V izvrševanje takih podjetij potrebna je ne mala glavica, želeti je tedaj tudi, da se s svobodnim tekmovanjem ne oškodujejo uže obstoječa podjetja. Odsek torej nasvetuje: zbornica naj se izreče za uvrstitev pogrebnih podjetij med dopuščane obrti.

Predlog se vzprejme.

„Predno tožite, počakajte, da kaj pretrpite.“ — „Pa kaj li bode iz mene?“ povpraša mladenič ves kakor iz sebe

Mardoche mrzlo odgovori: „Vi morate postati mož.“

Leon ni mogel prenašati trdnega pogleda starčkovega; zatorej povesi oči.

„Imate li premoženje?“ povpraša Mardoche. — „Ne.“ — „Pa vender službo?“ — „Tudi ne.“ — „In potem ste hoteli poročiti Blanche-o Melierovo?“ zajezi se Mardoche.

„O, bil bi se te sreče vrednega skazal; odločen sem bil za to! Jaz sem s prav dobrim vspehom dovršil svoje studije. V treh letih bi bil lahko advokat, zdravnik, inženir! . . .“

„Tako, tako? Zdaj umejem! Nu, mladi moj gospodine, glejte, da izvedete, kar ste se namenili! Vrnite se v Pariz ter pridno delajte, da pridete do cilja.“

Leon je majal glavo, grenko smehljal se.

21.

Po kratkem odmoru zopet povzame Mardoche:

„Živenje ima za vsacega kaj grencega in dokaj solzá. Več je tožnih kakor veselih dni.“

izginiti za zmerom. Če je le ona srečna; kaj mi je potem še na tem, če tukaj ali tam nesrečno životarim?“ — „Tedaj je — kakor drugim — tudi vam Rouvenat rekel, da ne smete nadejati se, da kedaj dobote Blanche-o?“ — „Da.“ — „Če bi vas pa deklica ljubila?“ — „To bi bilo vsejedno, vsaj tako mi je rekel!“

Zdajci začne Mardoche živjše govoriti. „Rouvenat hoče tedaj, da deklica bode „zrjavela d'vičica?“ On ima v glavi svojo misel, katero mu ne prežene nikdo. A katera je ta misel? . . .“ — „To je Rouvenatova skrivnost.“

„Da, to je njegova skrivnost . . . Skriva jo skrbno, ker še jaz je nisem uganil. In vender, da-si je čudno Rouvenatovo ravnanje, vender ni dvombe, da mož hoče Blanche-i le srečo; kajti ona je njegovo vse, on jo obožava! Jaz poznam sicer nekega, ki bi imel pravico, zahtevati o Rouvenatu pojasnilo ter se tudi vstavljati njegovi volji; pa ta oseba mora še molčati! . . . Gotovo je le to, mladi moj gospodine, da vam je torej danes Rouvenat dal isti svét, kakor sem vam ga jaz bil dal včeraj.“

„Žal, da je tako!“ — „Vender je moral stvar nekako utemeljiti; ne-li?“ — „To je storil.“ —

II. Gosp. svetnik Ivan Perdan poroča vsled dopisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 6. julija t. l., št. 4058, o vprašanju, je-li dovolitev v izvrševanje obriti kavarnarjev imela sama v sebi tudi pravico, po dotičnih obstoječih propisih točiti žgane pijače, kakor: likvore in druge, predno je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. decembra 1859. leta, oziroma: so li imeli kavarnarji v istem času pravico točiti imenovane pijače, ne da bi jim bilo treba v to posebne dovolitve.

Odsek se je, opirajoč se na dotična raziskavanja, izrekel, da so kavarnarji imeli tudi pravico točiti žgane pijače, kakor: likvore, rum in dr., predno je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. decembra 1859. leta in da je bila ta pravica vedno zvezana z izvrševanjem kavarnarstva, ne da bi bila v obrtnem pismu posebej imenovana.

Odsek nasvetuje: zbornica naj se izreče v zmislu poročila.

Predlog se vzprejme.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogorska država.

Vkupne ministrske konference, v katerih so se imele določiti predloge delegacijam, skončale so se včeraj z ministrskim svetom pod predsedstvom cewarjevem.

Največ zanimanja v parlamentnih krogih vzbuja ustanovitev novega kluba „Trentino“, kateremu so pristopili tirolski poslanci italijanske narodnosti; do zdaj šteje klub sedem članov. Trije izmed teh članov pripadali so v prejšnjem zasedanju Coroninijevemu klubu, jeden pa Hohenwartovemu klubu. Klub „Trentino“ si je v prvi vrsti postavil nalogo, pospeševati narodne interese; v parlamentu nagibal se boče bolj desnici. — O zornem nastopu Coroninijevnega kluba do zdaj ni nič čuti; grof Coronini vsaj do zdaj še ni nič storil glede kluba; vsekako pa bi klub, če bi tudi še na dalje obstal, ne štel več nego 15 članov, ker so se odločili južni Tirolci, o katerih se je mislilo, da pristopijo Coroninijevemu klubu.

Minoli torek konstituiral se je nemško-avstrijski klub; pristopilo mu je 81 članov. Plener izrekel je svoje obžalovanje ob razcepljenji. Zbor izrazil je vročo željo, da bi se skupno postopalo z nemškim klubom, kateri broji 40 članov.

Dne 30. t. m. snide se hrvaški sabor. Imel boče mnogo posla, rešiti važne predloge. Med drugim predložila boče vlada saboru celo vrsto postavnih načrtov, kateri se tičejo upravne reforme.

Tuže dežele.

V Italiji ponavljajo se v okuženih krajih neredi in nemiri. Narod hoče na vsak način zabraniti, da bi se ne prepeljavali ljudje po železnicah

Kakor ubožniki, isto tako imajo tudi bogatci svoje nadloge. Živenje je boj; dosti se človek mora boriti za srečo, in časih moramo mnogo, da! mnogo trpeti, predno dospejemo k pokoju. Le hrabri ljudje dosežejo svoj namen. Njihova je zmaga; le kdor se je bojeval, ohrani se!

„Vi ste še mladi, inteligentni, omikani, in uže hočete obupati! Ali ste hrabri, močni, verni? Vera, vera je pred vsem potrebna, mladi gospodine, to verjemite mi!“ — „Vera, vera! pravite; a kakošna vera?“ — „Vera v Boga! vera v lastno svojo moč!“ odgovori Mardoche slovesno. „Le stopite v svet ter ogledite se malo okolo sebe; povsodi nahajate več gorje! Ne ozirajte se toliko po višinah, nego bolj po nižinah!... Jaz ne znam niti brati niti pisati; pa vsled samosvojega razmišljanja sredi velikolepega stvarstva postal sem modrijan. Zadel me je bila nezaslišana nesreča. Misel na Boga me je naposled tolažila. O, jaz sem bil nesrečnejši kakor boste kedaj vi! — Pa sedaj se ne tiče mene, ki kmalo umrem, nego vas! Rad bi videl, da se zopet osrečite. Kako se zovete?“ — „Leon.“ — „Leon, Leon“, ponavlja Mardoche zamisljeno. Tega imena ni bil nikoli pozabil. Še v tem trenutku budo mu je grozne spomine. „Leon,

iz okuženih v neokužena mesta. Povsodi nastavljeni so vojaki, kateri imajo z orožjem v roci skrbeti za red in mir.

O rusko-angleških razpravah gledé afganskega vprašanja se poroča, da je znani inženér Lesar prinesel v Petrograd podpisano pogodbo gledé rusko-afganske meje. Zdaj boče imela še mejna komisija natanko uravnati mejo, in ker znaša mejno ozemlje okolo 500 kilogramov širjave, trajalo boče to delo blizu jedno leto.

Vse časopistvo in čitajoče občinstvo opira zdaj svojo pozornost na dogodke v vzhodni Rumeliji in Bolgariji. Vsi evropski listi skušajo vsak po svoje pojasniti, kako se boče razvila ta vstaja v vzhodni Rumeliji, kako se boče obnašala Srbija, Rumunija, Macedonija in Grčija. Nekateri listi trdijo, da so Rumunija, Srbija in Grčija sklenile zvezo, da zadržijo Bolgarijo, da ne anektira Macedonije; drugi listi pa zopet zagotavljajo, da vse to ni istinito. Sploh pa so do zdaj še vse trditve le domnevanja, tudi ona glede obnašanja evropskih vlastij, kajti do zdaj se evropske vlasti niso izrekle še na nobeno stran, niti za niti proti postopanju bolgarskega kneza.

Tudi Španijo zanimajo v obili meri dogodki v Bolgariji; politični in diplomatski krogi bavijo se zdaj le bolj z dogodki na Balkanskem poluotoku, tako da so Karolinsko vprašanje skoro pozabili. V španskih diplomatskih krogih je razširjeno mnenje, in tudi listi trdijo tako, da se najbrže razvije evropska vojska. Listi opominajo Španijo, naj ostane nevtralna, dokler ne vidi, kje more najboljše uporabiti svoje moči.

Razne vesti.

— (Umor v hotelu.) O umoru, ki se je pred kratkim dogodil v nekem hotelu v Vratislavi, poroča „Breslauer Zeitung“: Preteklo nedeljo okolo polnoči pride v nek tukajšen hotel mlad gospod v spremstvu lepe mlade deklice, katero je svojo nevesto imenoval. Dal si je pokazati spalnico, ob enem pa je zahteval tudi, da se mu pové račun, katerega je uže naprej plačal. Drugi dan bil je dotični gospod uže ob 5. uri zjutraj po konci in je šel ven, rekši vratarju, da njegova nevesta še spi. Okolo 8. ure zjutraj gre vratar v sobo, kjer je ležala mlada dama, da bi jo zbudil. A kako se prestraši, ko vidi deklico s prerezanim vratom v sami srajci mrtvo v krvi ležati. Iz različnih okoliščin dá se sklepati, da se je nesrečnica z morilcem dolgo časa borila. V umorjeni spoznali so še neomoženo Ano Lerche. O morilcu pa ni še nič znanega.

— (Hudič v Jesenji.) Jesenje je mala vas na Hrvaškem, oddaljena kake dve uri od Krapine. Prebivalci te vasi tedaj bili so pred kratkim v velikem strahu in razburjenji. Nek vaščan namreč, ki je nekoliko izven vasi gna par volov, prisopiha ves prebleden in preplašen v vas ter jame pripovedovati, da

to je vaše ime,“ povzame berač, „a jaz sem vas prašal po imenu vaše družine.“ — „Jaz nimam nobene družine“, odgovori mladenič; prosjak pa se strese.

Leon nadaljuje: „Moje rojstvo je skrivnost. Niti ne vem, kje sem rojen, niti kdo mi je bil oče!“ — „In vaša mati?“ — „Bil sem pet, k večjemu šest let star, ko sem jo izgubil.“ — „Ubogi otrok!“ jekne Mardoche. — „Ali umejete sedaj, da imam prav, če se pritožujem o svoji osodi?“ vzdihne Leon. — „Gotovo, gotovo! Pa zaradi tega ne smete še obupati! Vi stanujete v Parizu?“ — „Da.“ — „Kaj vas je vodilo v ta kraj?“ — „Hočem vam to povedati! Bilo je neke viharne decembrove noči, ko se je moja mati, ki me je nosila otroka v naročji, zgrudila v snegu nekaj milj od tukaj na potu proti Gray-u.“ — „Ali je obležala mrtva?“ — „Ne, le v onesvesti.“ — „In potem?“ — „Prišli so glumači s svojimi vozovi mimo. Vzprejeli so naju obeh. Šli so na to v Gray. Tam so mojo mater oddali v bolnišnico.“ — „Kjer je tudi umrla; ne li?“ — „Skoro gotovo. Tega mi do sedaj ni mogel nihče zagotoviti.“

(Dalje prihodnjič.)

ga je srečal hudič, ki se je pripeljal na jednom samem ognjenem kolesu proti njemu. Može so nekoliko časa modrovali in posvetovali se, a konečno sklenili, da je treba hudiča prepoditi. Oborožé se tedaj z vilami, kosami, cepci itd. ter se napote proti oni strani, kamor je prestrašeni mož videl drviti se hudiča. Niso dolgo čakali, ko zagledajo peklenščeka, ki se je vozil na velocipedu, kojega vaščani še živ dan niso videli prej. Takoj se začne boj proti hudiču. A ta vozil se je kmalu počasi, kmalu hitreje, tako da ga z orožjem niso mogli doseči. Zato nagnali so ga s kamenjem in glej, tega se je hudič zbal, misleč si najbrž, da pametnejši vselej poprej odjenja. Jesenjanje pa baje niso malo ponosni na to, da so hudiča iz svoje vasi pregnali.

— (Ljudska sodba.) V provinciji Pike v Ameriki imeli so zaprta dva brata s priimkom Polk, ker sta bila obdolžena, da sta umorila in oropala nekoga krošnjarja. Krvoločno prebivalstvo ondotnega kraja hotelo je brez sodnije kaznovati zaprta. Skušali so na vse mogoče načine prodreti v zapor k njima, a ni se jim posrečilo. Vsled tega začeli so z dinamitom razderati zidovje, a tudi to bilo je brez uspeha, kajti, akoravno se je zrušilo mnogo zida, ostala je celica, v kateri sta bila brata Polk zaprta, nepoškodovana. Vender krvoločno ljudstvo ni se dalo odvrniti od svojega prvotnega namena. Ker drugače ni šlo, naložili so pod oknom dotične celice visoko gromado drv, polili jih s petrolejem in potem zažgali. Oba obdolžena storila sta v strašnih mukah v ognji konec. Oblastnija proti razsrjeni druhali ni mogla ničesa ukreniti.

Domače stvari.

Tiskovna pravda „Slovenskega Naroda“.

(Konec.)

Potem poprime besedo zastopnik tožnika dr. Suppan v nemškem jeziku. On pravi, da je bil dopis proti g. Jonko-tu pisan le zaradi volitev, da bi se jeza štesla, ker je bil g. Jonko voljen v deželni zbor goriški in bi se pripravljalo proti njemu za bodoče volitve za občinski zastop, da ne bi bil g. Jonko zopet izvoljen županom v Boven. Agitacija pri volitvi je bila strastna in čudna je, ker ni stal Slovenec Lah ali Nemec nasproti, kajti g. Jonko je član slovenske stranke goriškega deželnega zbora. Nasprotni kandidat bil mu je mladi sodnijski uradnik, kateremu so menda stene njegove pisarne postale preozke in se je hotel poskusiti v veliki politiki. A g. Jonko je zmagal; vložil se je proti njegovi izvolitvi protest brez uspeha. Kakor je na Slovenskem navada, kakor vemo tudi iz najnovejšega časa v Ljubljani ali v Kranjski sploh, se boj ne bi je nikdar tako srdito, če stoji Slovenec ali sploh narodni kandidat Slovence ali narodnemu kandidatu nasproti. Jeza, gnjev in sovraštvo padlega kandidata njegovih prijateljev in listov zaletavajo se v kandidata zmagovalca. Tako je bil naperjen tudi ta dopis „Slovenskega Naroda“ v prvi vrsti le zoper politično delovanje g. Jonko-ta. Tožnikov zastopnik pravi, da se je dopis od g. urednika Železnikar-ja sprejel v list le bolj iz političnih razlogov, kajti preverjen je o g. Železnikarju, da vsaj privatnega življenja tožnikovega ni hotel žaliti. Če pa človek v javnem življenji vse do pičice tako ne stori, kakor bi moralo biti, to zanj še ni sramotilno, le tedaj je to, ako si vedoma hoče pridobiti nedovoljen dobiček. Predbaci se tožniku, pravi zagovornik, veliko premoženje, no tega smo tudi na Kranjskem od kmetskega ljudstva navajeni. Če obogati kdo na Dolenjskem, tedaj pravi ljudstvo, da bogastvo izvira iz tega, da je našel francosko vojno blagajnico, na Notranjskem okral je gotovo poštni voz, na Gorenjskem pa je razpečaval ponarejene bankovce. Če se trdi, da je jemal g. Jonko trikrat obresti, je to popolnem pravilno. Če je kupoval kmetijske pridelke, hotel je imeti kaj dobička, kakor pač dela vsak trgovec, kateri mora imeti zaslužek, in če je prodajal svoje blago, gotovo tudi, in sledujoč zaračunal si je popolnem pravilno obresti od posojenega denarja. Vse natančevanje proti g. Jonko-tu opira se le na to, da so priče to in ono slišale, tudi mrtvi, ki ne moreje več govoriti, igrajo veliko ulogo pri izpovedbi prič. Sploh ves dokaz resnice, ki se je poskusil, obstoji le v „klepetanju“.

Dr. Suppan potem posamezno govori o vseh faktih in nasvetuje konečno porotnikom, naj glavni dve vpra-

Sanji potrdi, dodatna dva pa zanikajo, ker se nikakor ni izvel dokaz resnice.

Zagovornik dr. Hrašovec potem zagovarja zatoženca, naglašaje, da je dokaz resnice izvršen. Predsednik sodišču deželne sodnije, predsednik g. Kočvar, je potem imel končno resume v slovenskem jeziku in natančno, po polnem strogo objektivno porotnike poučil. Nad eno uro trajalo je posvetovanje porotnikov. Po deseti uri po noči objavil je načelnik porotnikov, gosp. baron Henrik Lazzarini, istih izrek. Prvo glavno vprašanje je bilo potrjeno z 11 proti 1 glasu, isto tako pa tudi drugo glavno vprašanje bilo je potrjeno z 10 proti 2 glasovoma, z enakimi glasovi četrto dodatno vprašanje, da je dokaz resnice izveden.

Vsled izreka porotnikov proglasi predsednik sodišča zatoženega g. Ivan Železnikarja nekrivim in izreče, da ima privatni tožnik vse troške kazenske obravnave plačati. Obravnava, katero je poslušalo mnogo občinstva, bila je končana ob 1/2 11. uri po noči.

— (Darilo.) Nj. c. kr. visokost presvitla cesarica Stefanija darovala je čipkarski šoli na Isoli, katera je ob obisku visoki gospej poklonila mal spominek, znesek 100 gold.

— (Efektna loterija.) Finančno ministerstvo dovolilo je društvu Marijine bratovščine dobrodelno efektno loterijo s 50 000 srečkami na korist namenovane zgradbe sirotišnice, v kateri bi se preskrbovali potrebni društveni člani.

— (Podpora.) Deželni odbor kranjski dovolil je po toči poškodovanim prebivalcem v raški občini (okr. krški) podeliti iz deželnega zaklada podpore 300 gld.

— (Sposobnostni izpiti učiteljev in učiteljic) za ljudske in meščanske šole prično se pred tukajšnje izpraševalno komisijo dne 19. oktobra t. l.

— (Ljubljanska podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“) ustanovlja se v nedeljo 27. septembra t. l. Podružnični zbor bode ob 11. uri dopoldne v dvorani ljubljanske čitalnice s sledečim sporedom: 1.) Nagovor; 2.) pretresovanje podružničnih pravil; 3.) volitev podružničnega načelstva. K pristopu vabi vse prijatelje slovenskega šolstva ustanovni odbor „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

— (Slovensko dramatično društvo) sklenilo je v slednji seji, da pošlje g. Ignacija Borštника — na našem odru pod imenom Gorazd dobro poznatega, velenadarjenega igralca — na Dunaj v dramatično šolo na stroške dramatičnega društva pod pogojem, da izvršivši to šolo ustanovi v Ljubljani slovensko društvo gledaliških igralcev, kateri bodo igrali v Ljubljani, a časih tudi prirejali igre po drugih slovenskih mestih. Mi z veliko radostjo pozdravljamo ta ukrep dramatičnega društva, saj nam je le po tej poti možno priti do vsaj nekoliko izvežbanih slovenskih gledaliških igralcev. Nadarjenost, delavnost in brižnost za slovensko Talijo g. Borštника nam je porok, da bo mladi gospod rešil v popolno zadovoljnost svojo nalogo.

— (Vinska letina.) Z Dolenjskega dohajajo nam prav ugodna poročila o letošnji vinski letini; pridelalo se ne bode le mnogo vina, tudi izredno dobro bode to vino, ker je vreme o dozorevanji tako ugodno.

— (Grintovec) obiskalo je letos 53 turistov; izmed teh jih je bilo 16 iz Kranjske, 6 iz Koroške, 10 iz Štajerske, 10 z Dunaja, 6 iz Zagreba in 5 iz Švice. Kakor se kaže, postaje naša lepa domovina vedno bolj znana po svetu, vedno več tujcev prihaja občudovat nje naravine lepote.

— (Obesil.) Iz brdskega okraja se nam poroča z dne 22. septembra: Danes zjutraj med peto in šesto uro obesil se je posestnik Valentin Lipovšek iz Spodnjega Koseza v kuhinji svoje hiše. Bil je baje pijan, ko si je končal življenje.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 25. septembra. „Standardu“ se poroča iz Aten: Vlada je sklenila sklicati zbornici ter mobilizovati. — Kakor se čuje, se pripravlja Kreta proglasiti se za nezavisno.

Madrid, 25. septembra. Španija sprejela je od Nemčije mestu razsodišča nasvetovano posredovanje papeževo.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Carigrad, 25. septembra. Kabinet se je presnoval. Kiamil paša, poslanik v Berlinu, je veliki vezir in Said paša minister za vnanje zadeve.

Dunaj, 24. septembra. Poslanci Bertolini, Gentilini, Lorenzoni, Ciani, Bazzanella in Malfatti naznanili so danes starostnemu predsedniku državnega zbora, da hoté v državnem zboru ustanoviti klub „Trentino“. Načelnik je Bertolini.

Bukarešt, 24. septembra. Velik požar uničil je vojaško bolnišnico. Škoda je velika. Človek se ni nobeden ponesrečil.

Sredec (Sofija), 24. septembra. Muzelmani v vzhodni Rumeliji združili so se v roparske tolpe.

Rim, 24. septembra. Poročilo o koleri z dné 23. t. m.: V provinciji Palermo 173 oseb obolelo in 90 umrlo; v provinciji Ferrara 1 obolela in 1 umrla; v provinciji Massa-Carrara 3 obolele in 1 umrla; v provinciji Parma 8 obolelo, 5 umrlo; v provinciji Rovigo 2 oboleli.

Stockholm, 24. septembra. Ko je Kristina Nilsson včeraj po koncertu še na balkonu svojega stanovanja v „Hôtel Grand“ pela nekatere pesni, zbralo se je okolo 30 000 do 40 000 ljudij. Pri razhodu množice nastala je taka gneča, da je, kolikor zdaj znano, obležalo mrtvih 18 oseb, več pa je bilo ranjenih.

Telegrafično borzno poročilo z dné 25. septembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.80
„ „ „ srebri	82.35
Zlata rent	108.70
5% avstr. rent	98.80
Delnice narodne banke	864.—
Kreditne delnice	283.—
London 10 lir sterling	125.55
20 frankovec	9.95
Cekini c. kr.	5.93
100 drž. mark	61.75

Umrli so:

Dné 23. septembra. Janez Meše, sin hišnega posestnika, 6 mes., Črna Vas št. 46, driska. — Jos. Lampič, tesar, 65 l., Karlovska cesta št. 7, možjanski mrtud. — Tezija Kos, zasebnica, 75 l., Sv. Petra cesta št. 44, srčna paraliza.

Srečke

z dné 23. septembra.
Brno: 17 88 25 43 67.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Neb	Mokrina v mm
24. septbr.	7. zjutraj	739.56	10.4	bzv.	megla	0.00
	2. pop.	735.84	22.2	jzpd. sl.	jasno	
	9. zvečer	733.18	16.8	„	l. sv.	

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku iz Trsta: Izvolite nam doposlati omenjeni dopis! — Gosp. Viat sequens!: Ne moremo porabiti; mnoga števila niso prava. Izvolite kaj drugega poslati.

Lepa kupčija

z galanterijskim in norimberskim blagom, pozlačenimi letvicami, osebno oljnatimi barvami, laki itd., se v Lescah na Gorenjskem **takoj prodá** pod dobrimi pogoji. — Več se izve v Kranji pri tvrdki: **Jos. Fantoni** in v njegovi podružnici v Lescah. (144) 3—1

Une demoiselle française, désire donner des leçons dans sa langue maternelle. Elle ouvrira aussi des cours pour jeunes filles et pour jeunes garçons. S'adresser à mademoiselle **Virginie Chalmel**, Congressplatz Nr. 3, 2. étage, de 9 à 11 heures du matin et de 5 à 7 heures du soir. (143) 3—3

V
Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni
se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat**. Cena 1 gld.
II. „ **Pripovedni spisi**: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.
III. zvezek: **Pripovedni spisi**: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.
IV. zvezek: **Pripovedni spisi**: Tiho-tapec, Grad Rojinje, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 37

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejšo.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vladnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

— Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno. —

(137) 10—9

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani